

Anmeldelser

Barbara Geddes, Joseph Wright og Erica Frantz, *How Dictatorships Work: Power, Personalization, and Collapse*, Cambridge University Press, 2018.

Hun er tilbage! Barbara Geddes har med sine medforfattere Joseph Wright og Erica Frantz udgivet bogen *How Dictatorships Work: Power, Personalization, and Collapse*, der med al sandsynlighed vil komme til at etablere sig som en moderne klassiker og standardreference inden for studiet af ikke-demokratiske landes politiske stabilitet – eller mangel på samme – og deres demokratiske udviklingspotentialer.

I 1999 udgav Geddes en review-artikel med titlen *What Do We Know about Democratization after Twenty Years?* Som titlen antyder, var det umiddelbare formål med artiklen at gøre status over demokratiseringslitteraturen på daværende tidspunkt. Artiklens primære bidrag skulle dog vise sig at blive et noget andet, idet denne blev startskuddet til intet mindre end en moderne revolution af studiet af *ikke*-demokratiske regimer (også kaldet diktaturer eller autokratier). I artiklen påpegede Geddes, at forskere indtil da havde manglet blik for den enorme institutionelle mangfoldighed, der kendetegner verdens diktaturer, og at vigtige analytiske indsigter var gået tabt ved blot at behandle diktaturer som en ”restkategori” af regimer, der ikke lever op til kravene for demokrati. I stedet argumenterede hun for, at diktaturer kan klassificeres ved hjælp af distinkte diktaturtyper, der hver især er drevet af vidt forskellige politiske logikker. I forlængelse heraf frigav hun også et storstilet datasæt, der klassificerede alle verdens diktaturer siden afslutningen af anden verdenskrig på baggrund af disse typer. Geddes diktaturtyper har haft enorm indflydelse på de sidste to årtiers forskning i ikke-demokratiske regimer, og det medfølgende datasæt – som Geddes har opdateret i 2014 i samarbejde med selvsamme Joseph Wright og Erica Frantz – har siden dets frigivelse været langt det hyppigst anvendte i kvantitative studier af diktatur.

Nu er Geddes, Wright og Frantz aktuelle med en ny bog om diktaturer – og et dertilhørende nyt datasæt. Den forholdsvis ubeskedne titel, *How Dictatorships Work*, antyder bogens ambition: Geddes og hendes medforfattere vil endnu engang føre os med ind i den mørke verden af ikke-demokratiske regimer og forklare os, hvorfor de er så forskelligt indrettet, hvordan deres politiske logikker adskiller sig fra hinanden, og, ikke mindst, hvorfor nogle diktaturer består generation efter generation, mens andre bryder sammen næsten lige så hurtigt, som de etableres.

Bogens omdrejningspunkt – og det der fremhæves som den vigtigste faktor i forhold til at forstå og forklare forskelle mellem diktaturer – er det, som forfatterne kalder den autokratiske ”bemægtigelsesgruppe” (*seizure group*, p. 3). Bemægtigelsesgruppen er den gruppe af aktører, som igangsatte det indeværende diktatur – eksempelvis en gruppe af officerer, der anførte et militærkup, eller de ledende figurer i en guerillabevægelse, der tilkæmpede sig magten i et væbnet oprør. Det er i denne sammenhæng centralt at bemærke, at bemægtigelsesgruppen ikke er synonym med den gruppe, der regerer diktaturet på et givet tidspunkt – medlemmer af bemægtigelsesgruppen er ikke garanteret medlemskab i regeringsgruppen, og medlemmer af regeringsgruppen kan (og vil ofte) blive skiftet ud løbende under et diktaturets eksistens.

Ifølge forfatterne er der to hovedtræk ved bemægtigelsesgruppen, der er udslagsgivende for indretningen og udviklingen af det diktatur, der følger gruppens magtovertagelse: 1) Hvem bemægtigelsesgruppen består af, og 2) hvordan – og med hvilke virkemidler – gruppen tager magten. Disse to overordnede karakteristika dækker over en del forskellige distinktioner, som forfatterne drager i bogen, men især to distinktioner er rammende for de to hovedtræk: I forhold til spørgsmålet om hvem, bemægtigelsesgruppen består af, er en af de helt centrale sondringer, om denne overvejende består af civile eller af militære aktører. I forhold til hvordan, gruppen tager magten, er den centrale sondring, om gruppen kommer til magten ved hjælp af en disciplineret og sammenhængskraftig organisation (eksempelvis et veletableret parti eller en kohærent officersgruppe) eller ej.

Førstnævnte distinktion (civile vs. militære medlemmer) er udslagsgivende for især to forhold: 1) Hvilke redskaber regimets øverste leder (diktatoren) tager i brug i forsøg på at holde sig ved magten, og 2) hvilke interesser regimeeliten (dvs. den koalition af aktører, der holder diktatoren ved magten) har, herunder dens villighed til at acceptere demokratisering i landet, hvis regimet kommer under pres. Sidstnævnte distinktion (disciplineret og sammenhængskraftig organisation eller ej) er endnu mere central, da dette er udslagsgivende for, om regimeeliten efterfølgende er i stand til at lægge bånd på diktatoren og dermed forhindre fremvæksten af ”personalistiske” diktaturer, som vi kender fra eksempelvis Nordkorea og Syrien. Netop denne type diktatur fremhæves af forfatterne – samt et hav af tidligere forskning på området – som særligt ”slem”. Regimer i disse lande regerer typisk deres befolkninger særlig skånselsløst, er tilbøjelige til at bryde sammen i voldelige opgør frem for ikkevoldelige forhandlinger, og er mindre tilbøjelige til at demokratisere, hvis det lykkes at vippe regimet af pinden. I medfør af deres fokus på bemægtigelsesgruppens sammenhængskraft argumenterer Geddes et al. altså for, at personalistiske re-

gimer ikke er et produkt af særligt magthungrende eller særligt skånselsløse diktatorer. Snarere er kimen til fremvæksten af denne diktaturtype allerede lagt ved regimets fødsel. Med denne dristige og innovative tese er forfatterne med til at kaste nyt lys over en gruppe af verdens diktaturer, der længe har voldt hovedbrud for forskere såvel som kommentatorer.

Med deres bog leverer Geddes et al. således et vigtigt bidrag til vores forståelse af, hvordan diktaturer fungerer. Ikke blot introducerer de en spændende ny vinkel med vigtige distinktioner, der uden tvivl vil medvirke til at give os en mere nuanceret forståelse af denne notorisk hemmelighedsfulde gruppe af lande; de præsenterer tilmed endnu et nyt, ambitiøst og spændende datasæt, der med al sandsynlighed kommer til at berige fremtidige, især kvantitative, studier af verdens diktaturer.

Med dette sagt, er forfatternes bidrag dog heller ikke helt lige så stort, som de lægger an til. For det første er det sidste punktum naturligvis langt fra sat i forhold til spørgsmålet om, hvordan diktaturer fungerer. Dels er det selvsagt for stort et spørgsmål til, at det kan behandles udtømmende i en enkelt bog. Derudover er en væsentlig svaghed ved bogen, at de empiriske analyser – om end baseret på nyt og spændende data – flere steder er noget overfladiske samt funderet på nogle ret heroiske antagelser omkring muligheden for at drage kausal inferens på baggrund af deres statistiske modeller. Ydermere trækker Geddes et al. mange steder tydeligvis ret kraftigt på tankegods fra en anden nyklassiker i diktaturforskningen – Milan Svolic's *The Politics of Authoritarian Rule* fra 2012 – hvilket de ikke gør nær nok ud af at anderkende og kreditere i deres fremstilling.

Ikke desto mindre er *How Dictatorships Work* et både spændende og vigtigt bidrag til litteraturen om ikke-demokratiske regimer, som enhver autokratiforsker bør læse og forholde sig til, og som også andre med interesse for diktaturer, politisk konflikt og demokratiseringsprocesser bør unde sig selv at læse.

Alexander Taaning Grundholm
Institut for Statskundskab, Aarhus BSS
Aarhus Universitet

Referencer

- Geddes, Barbara (1999). What do we know about democratization after twenty years?, *Annual Review of Political Science*, 2(1), 115-144.
- Svolic, Milan W. (2012). *The Politics of Authoritarian Rule*. Cambridge University Press.